

Sygn. akt III KK 585/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Małgorzata Sobieszczańska

w sprawie **P. N.**

skazanego za czyny z art. 158 § 1 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 283 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 11 stycznia 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Chrzanowie

z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 36/21,

**uchyla zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.
umarza postępowanie, kosztami procesu obciążając Skarb
Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2021 r., sygn. akt II K 36/21, Sąd Rejonowy w Chrzanowie uznał oskarżonego P. N. za winnego popełnienia przestępstw z art. 158 § 1 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 283 k.k., za które wymierzył kary po 6 miesięcy ograniczenia wolności. Nadto, Sąd orzekł karę łączną w wysokości 8

miesiący ograniczenia wolności. Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 15 czerwca 2021 r.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając wyrok w całości na korzyść oskarżonego P. N., zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa procesowego i materialnego, tj. art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zw. z art. 68 § 4 k.k., polegające na wydaniu wobec P. N. w dniu 7 czerwca 2021 r. wyroku o sygn. akt II K 36/21 (który uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego w dniu 15 czerwca 2021 r.), skazującego go za popełnienie występku z art. 158 § 1 k.k. oraz z art. 281 k.k. w zw. z art. 283 k.k. w sytuacji, gdy postępowanie karne co do tych samych czynów tej samej osoby zostało uprzednio prawomocnie zakończone wyrokiem Sądu Rejonowego w Chrzanowie z dnia 26 marca 2019 r. o sygn. akt II K 1125/18 (prawomocnym z dniem 1 maja 2019 r.), warunkowo je umarzającym na okres próby, wynoszący rok i w ciągu 6 miesięcy od zakończenia tegoż okresu, tj. do dnia 1 listopada 2020 r. nie zostało wydane prawomocne postanowienie o jego podjęciu, co spowodowało powstanie stanu rzeczy osądzonej, wykluczającego dopuszczalność prowadzenia po wskazanym terminie postępowania i pociągnięcia P. N. do odpowiedzialności karnej za wymienione przestępstwa, które to uchybienie stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia, określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.”.

Konkludując, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i o umorzenie postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się zasadna, co doprowadziło do uchylenia zaskarżonego wyroku i umorzenia postępowania w niniejszej sprawie.

Z analizy akt sprawy wynika bowiem, że wobec P. N. toczyło się postępowanie przed Sądem Rejonowym w Chrzanowie pod sygn. akt II K 1125/18 o popełnienie przestępstw z art. 158 § 1 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 283 k.k. Wyrokiem z dnia 26 marca 2019 r. w tej sprawie Sąd uznał, że P. N. dopuścił się zarzucanych mu czynów i warunkowo umorzył postępowanie karne na okres próby wynoszący rok. Wyrok ten uzyskał status prawomocności z dniem 1 maja 2019 r. (k.

168). Z uwagi na treść art. 68 § 4 k.k. datą graniczną podjęcia postępowania w niniejszej sprawie był więc 1 listopada 2020 r.

W związku z niedochowaniem przez P. N. warunków umorzenia postępowania, postanowieniem z dnia 15 września 2020 r. pod sygn. akt II Ko 1258/20, Sąd Rejonowy w Chrzanowie podjął warunkowo umorzone postępowanie w sprawie o sygn. akt II K 1125/18 (k. 205). Od tego postanowienia zażalenie wniósł obrońca oskarżonego. W toku postępowania międzyinstancyjnego, jeszcze przed faktycznym przesłaniem w dniu 12 listopada 2020 r. zażalenia wraz z aktami do Sądu meriti (k. 222), nastąpiło umorzenie postępowania karnego, w związku z czym podjęcie postępowania nie było już dopuszczalne. Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy w Krakowie, mimo podniesionego w zażaleniu zarzutu z art. 68 § 1 i 4 k.k. poddającego pod rozagę możliwość podjęcia postępowania warunkowo umorzonego, postanowieniem z dnia 14 stycznia 2021 r. pod sygn. IV Kz 1198/20 zaskarżone orzeczenie utrzymał w mocy (k. 232). Konsekwencją powyższego było zarejestrowanie sprawy pod nową sygnaturą II K 36/21 i skierowanie jej na rozprawę, na której obrońca złożył w imieniu oskarżonego wniosek o dobrowolne poddanie się karze. Sąd uwzględnił ten wniosek i w dniu 7 czerwca 2021 r. wydał zaskarżony w przedmiotowym postępowaniu kasacyjnym wyrok skazujący P. N. za czyny z art. 158 § 1 k.k. i art. 281 k.k. w zw. z art. 283 k.k. (k. 252).

Trafnie wywodzi skarżący w kasacji, że zgodnie z art. 68 § 4 k.k. warunkowo umorzonego postępowania nie można podjąć później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, a bieg okresu próby rozpoczyna się w momencie uprawomocnienia wyroku. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecnictwie, konsekwentnie podkreśla się, że w terminie 6-miesięcznym od zakończenia okresu próby, w którym można jeszcze podjąć postępowanie warunkowo umorzone, musi zapaść prawomocne postanowienie o podjęciu umorzonego postępowania (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2014 r., sygn. akt I KZP 7/14). Po upływie okresu próby i dalszych 6 miesięcy nie jest dopuszczalne podjęcie postępowania. Dochodzi co do zasady do pełnej rehabilitacji sprawcy. Odżywa zatem domniemanie niewinności, a sprawca może uchodzić za osobę, która

przestępstwa nigdy nie popełniła (zob. M. Królikowski, R. Zawłocki, Komentarz do Kodeksu karnego, część ogólna, Warszawa 2017, s. 979).

W realiach przedmiotowej sprawy, skoro w terminie 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, to jest do dnia 1 listopada 2020 r., nie zapadło prawomocne postanowienie o podjęciu warunkowo umorzonego postępowania, wykluczone było dalsze prowadzenie postępowania w sprawie o te same czyny. Powstały w sprawie stan rzeczy osądzonej stoi na przeszkodzie nie tylko prowadzeniu nowego postępowania o te same czyny, ale także nie pozwala na kontynuowanie postępowania po uprawomocnieniu się orzeczenia kończącego to postępowanie (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt V KK 407/13).

W konsekwencji, zaskarżony wyrok z dnia 7 czerwca 2021 r. został wydany z naruszeniem art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., które to uchybienie z kolei stanowiło bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., w postaci obrazy powagi rzeczy osądzonej (*res iudicata*). Uchybienie to doprowadziło do skazania osoby, wobec której wcześniej prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne. Z powodu wskazanych powyżej okoliczności Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzył postępowanie karne wobec P. N.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

Z powodów wskazanych wyżej, należało orzec jak w sentencji.